

Josep Oliver, president de la Confederació d'Associacions Empresarials de Balears, CAEB, demana un gran consens en les qüestions urbanístiques perquè els empresaris sàpiguen com han d'actuar i reorientar l'activitat constructora i promotora. Es mostra crític amb l'anomenada ecotaxa, perquè creu que, en definitiva, sempre tindrà un caire impositiu, però subratlla que si hi ha necessitat d'obtenir recursos per millorar el medi ambient, s'han d'obtenir.

"L'ordenació del territori s'ha de consensuar"

Antoni Oliver

-*Què pensa de la moratòria urbanística i de les modificacions de les DOOT que prepara el Pacte de Progrés?*

-Si hi ha una moratòria pot ser bona o dolenta, no necessàriament ha de ser dolenta. El que no seria bo és que ara hi hagi una moratòria, una modificació restrictiva, i d'aquí tres anys una altra, i després una tercera que fos expansiva. Això no seria bo. Trob que en aquest punt les coses s'haurien de fer amb un cert consens i a llarg termini. És a dir, que s'hauria de definir un model que serveixi a més llarg termini que una legislatura. Els polítics haurien de pensar més enllà de la legislatura que tenen garantida. S'hauria de pensar que els empresaris no podem estar pendents de les vicissituds del pensament del polític i molt menys en qüestions que puguin derivar en un perjudici. És a dir, que si hi ha un consens per definir un model això es mantingués a totes les administracions, als ajuntaments, que hi hagi una homogeneïtat de criteris i que es mantinguin en el temps.

-*Poc més o menys això és el que demanaven els constructors i els promotors.*

-És que nosaltres no demanem aquestes coses a títol individual, sinó perquè hi ha unes associacions que així ho pensen i com a confederació no tenim una opinió personal, sinó dels sectors, que no sempre tenen els mateixos interessos, però creiem que en aquest cas la seguretat jurídica és un interès general i hauria de prevaler per sobre tot. En temes tan importants com és el del territori i l'ordenació urbanística, hi hauria d'haver una garantia d'estabilitat, per no anar al remolc dels canvis polítics. Per exemple, l'Ajuntament de Calvià ha posat una mesura restrictiva, un *numerus clausus* a la construcció. Per cert que les darreres informacions que tenc és que no s'han esgotat les previsions d'enguany. Però s'ha de saber si això es mantindrà o no, si hi haurà més restriccions o si es tornarà a obrir després. Que es digui, vostè no podrà construir mai més o vostè podrà construir el 2010. La qüestió és que hi hagi aquesta seguretat. Si es té aquesta seguretat, es pot actuar en conseqüència i reorientar l'activitat de promoció i de construcció. Però també s'han de clarificar les normes dels municipis, perquè hi ha una gran varietat, uns s'adapten a l'ordenació general, altres no, uns tercers tenen normatives distintes, en definitiva, seria bo que hi hagués una homogeneïtat, també en la normativa municipal, una mateixa forma de veure les coses.

VOLER PARTICIPAR

-*El Govern s'ha posat en contacte amb vostès per tractar aquests temes?*

-Ara sembla que desapareixerà com a tal la Comissió Insular d'Urbanisme. Nosaltres, durant el temps que va governar el PP, vàrem intentar ser presents a la Comissió Insular d'Urbanisme i ens digueren que no, i també, fins ara, amb el Pacte de Progrés, ens han dit que no. De fet hi hem participat poc. No vull dir que en algunes ocasions no se'ns hagi escoltat o se n'hagi parlat, però en aquest aspecte la participació del món empresarial ha estat limitada, i això que hi han tengut cabuda moltes d'altres orga-

nitzacions i sectors socials, però els empresaris, no. No sé com quedarà finalment la Comissió Insular d'Urbanisme, si serà una comissió o un òrgan unipersonal, el que sí vull deixar clar és que la nostra demanda, des de fa molts d'anys, és que hem de poder participar a la Comissió. A mi em consta que la CAEB demana això des de fa molts d'anys. No hi hem pogut participar mai, ni tants sol com a òrgan consultiu. En aquest cas creim que podem fer aportacions interessants i no se'ns ha donat l'oportunitat per part dels governs insulars passats.

-*Tampoc no els han informat sobre la modificació de les DOOT?*

-Aquesta moratòria afecta les ANEI i això s'ha de redefinir a qualche moment, perquè plantejada d'aquesta manera no té massa sentit si el que es pretén és la conservació. A mi em semblava millor l'anterior regulació, que sense ser acceptada pel món empresarial, donava l'oportunitat d'una certa activitat i un major marge, ara es limita excessivament.

-*Els empresaris estan disposats a contribuir a la millora del medi ambient, via impostos?*

-Bé, hi ha el denominat impost ecològic sobre el qual encara es discuteix si es pot cobrar o no. Hi va haver un pronunciament per part del Tribunal Superior de Justícia favorable a l'impost, i ara hi ha un recurs al Tribunal Suprem. Encara que el conseller l'altre dia posava en dubte si finalment es podria cobrar o no, és previst als pressuposts. És previst un impost derivat de les empreses d'hidrocarburs i d'energia. Això, sens dubte, són uns impostos que reverteixen al món empresarial, perquè són uns costos afegits que tenen aquestes empreses i reverteixen al món empresarial, nosaltres assumim aquests costos.

L'ECOTAXA

-*Respecte a l'ecotaxa, quina és la postura de la CAEB?*

-La postura nostra és que no som favorables a un impost turístic, perquè és difícil que s'entengui. D'una banda deim "això és un paradís, venguin", i després els deim, ara ens ajudin a pagar determinades coses, per exemple el que varen espatllar els que vengueren abans que vostès, o nosaltres mateixos. Aquest plantejament és difícil d'entendre. No som favorable, perquè endemés hi ha una altra qüestió. Encara no hi ha res definit sobre aquesta qüestió, no se sap si l'administraran els ajuntaments, o els consells, com es cobrarà, etc. Però hi ha una altra qüestió i és que si els polítics accepten la premissa que si Madrid ens donàs els doblers no s'hauria de cobrar aquest impost, és cobrar-lo, perquè no hi ha hagut, durant tots aquests anys passats i presents, un major enteniment amb el Govern central sobre aquesta aportació. I creim que aquesta situació no s'ha de fer pagar als turistes. Si un dia el Govern,

"La construcció sol anar en relació amb la demanda, no amb l'oferta. Aquestes coses han de quedar clares, perquè si hi ha demanda i es limita l'oferta, el que fas és encarrir el preu de l'existent".

Consell o Ajuntament, decideix posar un impost turístic, i la llei ho permet, ho acceptarem. Ara, és un tema que ha estat objecte d'un debat que no és tal, més que un debat s'han creuat una sèrie d'opinions, sempre referides al que un o l'altre ha dit als mitjans de comunicació. El debat hauria de ser en profunditat i seriositat. D'altra banda, mentre aquest tema no estigui definit, el millor que podem fer és parlar-ne el menys possible.

-L'aportació seria en funció de determinada despesa mediambiental.

-En definitiva, tot això es tracta d'imposts o taxes, la diferència és que la taxa és finalista i l'impost és determinat en un moment donat. En definitiva, si es grava una activitat empresarial, això repercuteix. Es tractaria d'un impost mediambiental. El que importa és que s'inverteixin més doblers per conservar el medi ambient, i per no destruir-lo. Perquè és important millorar la qualitat de la vida nostra i la de la gent que ens visita. Que per cert, han vingut durant molts d'anys els turistes amb infraestructures penoses. No fa molts d'anys que hi havia moltes zones turístiques que no tenien ni infraestructures d'aigua ni tampoc de depuració. Avui en dia, afortunadament, la depuració està resolta per tot, però el subministrament d'aigua, no. Hi ha moltes coses que es podrien fer, s'ha de millorar, però nosaltres no som partidaris que, en definitiva, es gravi el turista. Aquest és el sentir de les organitzacions relacionades amb el turisme, tot i que es respecten les opinions particulars de qualque persona o grup que puguin no pensar el mateix.

-I un altre tipus de cànon que no gravi el turista, el pagarien?

-Les darreres notícies indiquen que podria ser AENA que cobràs a través del bitllet d'avió aquest impost.

-Continuen sent informacions basades en comentaris, no hi ha res concret. El que ens agradaria per tractar aquest tema, com he dit, d'una forma profunda, és el que en deim el blanc i negre, de l'assumpte. D'altra banda és cert que, pel que jo sé, els sectors implicats estan un poc desconcertats en aquest tema. Després de les eleccions es va dir que aquesta seria una qüestió que es consensuaria entre els sectors implicats. Per debatre una qüestió hi ha d'haver projectes concrets, més aviat que idees. La idea de recaptar doblers per a aquesta comunitat, sempre és bona. Ara, d'on hem de treure els doblers?, aquesta és una altra qüestió.

-Ja han sortit idees, per exemple el senyor Lluís Moyà, economista, proposa la creació d'un fons mediambiental. Estarien els empresaris disposats a participar en aquest fons?

-El tema és: via impost o no?, perquè clar, quan es parla d'una aportació s'ha de definir molt bé. Si es parla d'aportació, entenc que és voluntària, en cas contrari, és un impost, una taxa o un cànon.

-Hauríem de saber, exactament, quin. És difícil parlar ara d'aquestes coses. Si ens diguessin: escoltin, necessitam aquests doblers, vostès com ho farien per recaptar-los? Bé, ja ho veuríem, però hi ha consellers, presidents, polítics... No sé, hi ha vuitanta batles i tres governs insulars, gent experta que ha de pensar en aquestes coses.

OBTENIR RECURSOS

-Des de l'empresariat es veu clara la necessitat d'obtenir aquests recursos?

-És que encara ningú no ha establert quines són aquestes necessitats. Es compta de cap, com qui diu. Si són dos mil seran quinze mil milions, si són mil, tants. Però crec que, en primer lloc, s'han d'establir i avaluar aquestes necessitats. És a dir, en primer lloc, tenir clar què es vol fer, després establir unes prioritats i després pensar com s'han d'obtenir els recursos, el finançament. Per exemple el cànon de depuració d'aigua costa molts de milers de milions de pessetes als empresaris, en aquest moment. Aquest cànon, majoritàriament, grava sobre el món de l'empresa, més que sobre els particulars, i, de forma molt especial, sobre l'empresa turística. Hi havia unes depuradores que s'havien de mantenir i es mantenen, i els empresaris paguen. Aquest tema va ser difícil d'assumir en alguns

casos, perquè hi havia coses tan paradoxals, com que un senyor pagava el cànon perquè fessin una depuradora i ell mateix n'havia instal·lat una per al seu negoci i no tenien la xarxa d'aigua connectada. I algun d'ells, a més depurava l'aigua del veí, i ningú no el pagava.

LIMITAR EL CREIXEMENT URBANÍSTIC

-Com enfoquen vostès el tema del límit del creixement urbanístic.

-En aquest tema, s'hauria de fer una bona anàlisi, i a partir d'aquí treure'n algunes deduccions. S'ha de limitar el creixement de població? No s'han de fer més cases? S'ha d'acabar amb les segones residències? Quin tipus de recursos són limitats i s'han de preservar? És a dir, que quan es parla de limitar el creixement, som en les mateixes, s'hauria de definir molt bé què es vol dir. Volem limitar la possibilitat, tan arrelada aquí de tenir la casa i la caseta? O es tracta de limitar l'entrada de gent que pot arribar, en una situació de lliure trànsit? Si és aquesta darrera qüestió que es digui clarament que es vol posar un *numerus clausus*. Perquè la construcció sol anar en relació amb la demanda, no amb l'oferta. Aquestes coses han de quedar clares, perquè si hi ha demanda i es limita l'oferta el que fas és encarir el preu de l'existent. Si hi ha demanda per deu i només se'n produeixen nou, aquests nou tendran un increment de preu. Això és un principi clar. Hi ha aspectes de tipus socials. Supòs que a ningú no se li ocorre dir que no hem de créixer més en habitatges socials.

-El límit que es planteja en aquests moments no és aquest. És de segones residències per a gent que ve de fora, bàsicament, és a dir, de turisme residencial. I un cert límit als urbanitzables a les ciutats, perquè, pràcticament tots els plans generals dupliquen l'urbanitzable.

-Això és el que s'intueix, però mai no s'ha dit d'una forma clara. A mi m'agradaria que algú fos clar i digués, "miri no volem estendre el sòl urbanitzable, perquè no volem que es facin més cases, perquè no volem que vengui més gent". És aquesta la qüestió? No dic que aquest plantejament sigui bo o dolent, però a mi m'agradaria saber-ho per poder tenir una posició sobre aquest tema. Quan diuen que es farà una contenció de sòl urbà, ja sabem què significa això, i vol dir que el que resti serà més car. Primer pujarà de preu, quan n'hi hagi poc, serà impossible. Hem viscut aquesta situació quan a Palma el Pla General va aplicar unes restriccions. Segurament si s'hagués planificat una mica millor no tendríem a la perifèria de Palma aquestes densitats d'edificació tan grans. Aquesta situació es va donar perquè no hi hagué sòl per edificar. Tal vegada s'hauria pogut planificar una situació d'un creixement més extensiu i no tendríem aquests problemes. Sabem que qualsevol solució que es prengui tindrà els seus pros i contres.

INDICADORS CANVIANTS

-Si la idea fos aquesta: limitar l'entrada de població, com la veu?

-Avui per avui no crec que sigui possible limitar la població. No sé com. Si aquesta fos la intenció, s'hauria de dir, amb una exposició de motius. S'hauria de consensuar una mesura d'aquest tipus. La gent que viu aquí s'ha trobat que ara no té les possibilitats de fa vint anys, que hi havia menys gent, es podia circular millor per Palma i no hi havia aquesta sensació que tot és ple. Hi havia una gran comoditat, la veritat. Ara, la situació ha canviat. Ara hi ha vuit-cents cotxes per cada mil habitants. Això és un fet. Abans cada família com a molt tenia un automòbil i ara en té tres, perquè abans era un luxe i ara és una eina de feina. És a dir, que hi ha uns indicadors que han canviat. El que no podem fer és pensar que abans hi havia un benestar i ara no, perquè efectivament, no hi havia benestar per a tothom, sinó que era un benestar limitat. Ara s'ha creat una classe mitjana molt ampla i ha pujat la capacitat econòmica de la gent, venim d'una situació molt dolenta, perquè econòmicament Balears, només fa deu anys que ha assolit uns indicadors econòmics com els d'ara, només fa deu anys que cavalca un poc econòmicament. S'ha de recordar que fa deu anys érem a la cua en renda per càpita. Ara som la primera, però està el debat de dividir el PIB pel nombre de persones de dret o de fet. Perquè hi ha molta gent de dret que contribueix i molta de fet que no contribueix, i no em referesc als turistes que vénen per quinze dies, paguen i se'n van. Hi ha una població flotant que ve aquí per qüestions laborals, però, tal vegada aquesta població representa una ajuda també, i sense ells no es podrien fer determinades coses.

-Hi ha uns indicadors, com el consum d'energia o d'aigua que els mesos d'estiu es disparen.

-Per exemple, els mesos de juliol i agost els sectors industrials baixen moltíssim la seva producció i els turístics no augmenten exageradament el consum energètic. Seria interessant fer una anàlisi de la facturació de GESA. I tal vegada arribaríem a la conclusió que una gran part del consum energètic és privat. La gent a mesura que té capacitat de tenir un millor nivell de vida, utilitza recursos. Consumeix energia elèctrica per tenir unes certes comoditats, calefacció, aire condicionat, electrodomèstics, etc. Per exemple, aquest hivern hi ha hagut una punta de consum d'energia elèctrica, pel fred i no es pot atribuir als turistes. És a dir, que hi ha un consum que va lligat a la capacitat econòmica de la gent, que afortunadament és major i pot assumir determinades coses. Crec que hauríem de deixar de donar la culpa de tot el que passa i de les incomoditats als turistes, que tenen una gran part de culpa, però no tota. Si no hi hagués hagut el boom turístic, no hi hauria hagut aquest creixement econòmic. A l'època preturística, record que hi havia talls d'electricitat continus. És a dir, que les coses han canviat i, en part, gràcies al turisme.

"Aquesta moratòria afecta les ANEI i això s'ha de redefinir a qualche moment, perquè plantejada d'aquesta manera no té massa sentit si el que es pretén és la conservació. A mi em semblava millor l'anterior regulació"

-Estam en una situació en la qual el turisme ha romput dues barreres, la temporal, no tant sols ve a l'estiu, i l'espacial, hi ha turisme residencial i no només a les zones turístiques, i aquest fenomen preocupa, ja que suposa un major creixement.

"Abans cada família com a molt tenia un automòbil i ara en té tres, perquè abans era un luxe i ara és una eina de feina".

d'agroturisme, perquè, d'altra banda, s'ha demanat que es diversifiqui l'oferta turística. S'han fet grans esforços per aconseguir aquesta diversificació a espais naturals o a finques amb una dimensió petita, sense cap incidència negativa a l'entorn. Una altra cosa és que la gent de fora compri cases o segones residències.

-És cert que es romp aquesta barrera temporal. Però jo no crec que els residents, encara que sigui a segones residències, siguin turistes. No són turistes, són residents. Hi ha estrangers, molts, que tenen fins i tot la primera residència aquí. Una altra cosa és que hi ha establiments turístics a la part forana, a finques, és a dir una oferta

VENDRE LA TERRA

-Hi ha un estudi que diu que quan va decaure la renda turística, la renda per càpita es va mantenir perquè es va vendre la terra.

-És innegable que la gent va vendre terra. Hi ha hagut molta gent que ha conservat, durant molts d'anys unes terres que eren totalment improductives i que costaven doblers. Després aquestes persones han tingut l'oportunitat de vendre per un preu que els ha convengut. A mi em sembla respectable que s'hagi venut. Ara, que ens preocupi si ho han venut a un alemany o a un senyor de Burgos, és una altra qüestió. Aquest senyor ha venut una propietat i, en molts de casos, els compradors han rehabilitat els immobles i les finques. També hi ha el cas que en vendre un tros de terra, això ha permès conservar una altra finca o endreçar-la. No es pot intentar jutjar aquestes situacions. Si no agrada que aquest senyor pugui vendre per millorar el seu patrimoni o estat de vida, s'ha de dir, "no volem això, perquè no volem que vinguin altres persones a destruir el territori o el nostre patrimoni cultural", doncs això s'ha de dir, perquè hi ha gent molt preocupada per aquesta possible pèrdua de valors propis, jo crec que sempre hem integrat els estrangers, però, realment, hi ha gent preocupada per aquests temes.

-Vostè troba que si s'aplicassin uns criteris només de lliure mercat es regularien els creixements, demogràfic, econòmic, etc.

-Crec que sí. Fa cinc anys estàvem tots preocupats perquè no es venien pisos ni apartaments. Hi havia una gran crisi. Jo vaig dir que això no sempre seria igual. Han estat els anuncis de les grans restriccions els que han disparat tot això? Com a mínim s'hauria d'analitzar. S'hauria accelerat el procés constructor si els constructors haguessin tingut sòl urbà garantit, així com avui se l'han de subhastar? És a dir, que l'anunci i les aplicacions d'aquestes mesures de vegades duen a situacions que no són ideals. Si algú veu perill de perdre els seus drets, actua, els defensa. Però, fins i tot gent que no pensava segregar determinades finques ho ha fet; abans que es prohibís, ha demanat una llicència, perquè ha vist la possibilitat d'una restricció i ha salvat la seva situació patrimonial. A més si a un senyor li diuen que aquesta restricció és per salvar el que ha fet malament el seu veí, és difícil d'entendre. Quan es fa un planejament, se suposa que tot es pot executar, perquè s'han tingut en compte els paràmetres correctes. No es tracta de dir, donam la possibilitat, i els que van vius sí i els altres, no. És el tema de la seguretat jurídica.

-Per exemple, els promotors i constructors diuen que poden reorientar el negoci, però si saben què es farà.

-Exactament, s'ha de saber amb quines cartes es juga. Es pot orientar l'activitat de promoció i construcció cap a la rehabilitació, per exemple, però s'ha de saber quina serà la situació. I les cartes no poden canviar-se segons la situació política.